

DELEGATURA UOKiK w KATOWICACH

Katowice, dnia 2008-12-19

RKT – 61 – 21/08/HS

DECYZJA Nr RKT - 90/2008

Stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm. Dz. U. z 2007r. Nr 99 poz. 660 i Dz.U. Nr 171 poz. 1206) i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134, poz. 939),

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

I. Na podstawie art. 27 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów - po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, przeciwko Wojciechowi A. i Dariuszowi K. wspólnikom spółki cywilnej o nazwie SATEX, prowadzącym działalność gospodarczą pod adresem Czerwionka-Leszczyny ul. Ligonja 2 - **uznaje się za naruszające zbiorowe interesy konsumentów praktyki polegające na:**

1. stosowaniu w umowie o dostarczanie sygnałów radiowych i telewizyjnych postanowienia wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), którego treść jest następująca: **„Strony ustalają, że zmiana wysokości abonamentu nie będzie uznawana za zmianę niniejszej umowy”**, co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
2. naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego doszło w wyniku niezawierania w umowach z konsumentami o świadczenie usług telekomunikacyjnych danych dotyczących sposobu uzyskania informacji o aktualnym cenniku, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 56 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 16 lipca 2004r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.), co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
3. naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego doszło w wyniku niezawierania w umowach z konsumentami o świadczenie usług telekomunikacyjnych informacji o wysokości kar umownych w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania usługi telekomunikacyjnej, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 56 ust. 3 pkt 6 ustawy z dnia 16 lipca 2004r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.), co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
4. naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego doszło w wyniku niezawierania w umowach z konsumentami o świadczenie usług telekomunikacyjnych informacji o trybie postępowania reklamacyjnego, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 56 ust. 3 pkt 7 ustawy z dnia 16 lipca 2004r. Prawo

telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.), co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

5. naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego doszło w wyniku niezawierania w umowach z konsumentami o świadczenie usług telekomunikacyjnych informacji na temat możliwości rozwiązania sporu w drodze mediacji lub poddania go pod rozstrzygnięcie sądu polubownego, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 56 ust. 3 pkt 8 ustawy z dnia 16 lipca 2004r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.), co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
6. naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego doszło w wyniku nie określenia zakresu i warunków wykonywania usług telekomunikacyjnych w regulaminie świadczenia usług, podawanym do publicznej wiadomości i dostarczonym nieodpłatnie abonentowi wraz z umową o świadczenie usług, w tym o zapewnienie przyłączenia do publicznej sieci telekomunikacyjnej, a także na każde żądanie, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 16 lipca 2004r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.), co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

i stwierdza się zaniechanie ich stosowania z dniem 15.04.2008r.

II. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nakłada się na Wojciecha A. i Dariusza K. wspólników spółki cywilnej o nazwie SATEX, prowadzących działalność gospodarczą pod adresem Czerwionka-Leszczyny ul. Ligonia 2, solidarnie karę pieniężną w wysokości 1000,- zł (słownie: jednego tysiąca złotych), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punktach I 1-6 sentencji niniejszej decyzji.

III. Na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów obciąża się Wojciecha A. i Dariusza K. wspólników spółki cywilnej o nazwie SATEX, prowadzących działalność gospodarczą pod adresem Czerwionka-Leszczyny ul. Ligonia 2 solidarnie kosztami opisanego na wstępie postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz zobowiązuje się przedsiębiorców do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów postępowania w kwocie 70 zł (słownie: siedemdziesięciu złotych).

Uzasadnienie

W imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej także organem antymonopolowym) przeprowadzono postępowanie wyjaśniające (RKT-405-77/07/HS) w sprawie działalności Wojciecha A. i Dariusza K. wspólników spółki cywilnej o nazwie SATEX, prowadzących działalność gospodarczą pod adresem Czerwionka-Leszczyny ul. Ligonia 2 (zwaną dalej także Spółką). W toku przedmiotowego postępowania wyjaśniającego powzięto podejrzenie, że Spółka może stosować praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, wobec czego, postanowieniem nr 1 z dnia 03.01.2008r. (dowód: karta nr 1) wszczęto niniejsze postępowanie pod zarzutami opisanymi w punkcie I sentencji tej decyzji.

W ramach prowadzonych czynności Spółka uznała zarzuty i dokonała zmian we wzorcach (dowód: karty nr 30, 33-34 i 52). Spółka informowała o niezwłocznie podjętych działaniach w celu zaniechania stosowania zarzucanych praktyk (dowód: karty nr 30, 46 i 51), przy czym proces wymiany umów zakończył się 15.04.2008r. (dowód: karta nr 46). Pismem z dnia

28.07.2008 zawiadomiono wspólników spółki cywilnej o zakończeniu zbierania materiału dowodowego(dowód: karta nr 53).

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

Wspólnicy spółki cywilnej posiadają status przedsiębiorców (dowód: karty nr 7-8). Spółka prowadzi działalność na lokalnym rynku (dowód: karta nr 6) i pod nr 1675 wpisana jest do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych (dowód: karta nr 11).

Spółka do dnia 15.04. 2008r. stosowała:

- wzór umowy o dostarczanie sygnałów radiowych i telewizyjnych (dowód: karty nr 12 i 46),
- cennik świadczonych usług w TVK Satex, wykaz programów dostępnych w sieci TVK Satex (dowód: karta nr 13).

Po zakończeniu w dniu 15.04.2008r. procesu wymiany umów o świadczenie usługi telekomunikacyjnej zawartych z konsumentami Spółka stosuje:

- wzór umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych (dowód: karta nr 52),
 - regulamin korzystania z usług Satex (dowód karty nr 33-34),
 - oferta programowa sieci Satex i cennik świadczonych usług (dowód: karta nr 35),
- określających prawa i obowiązki stron umowy.

Okoliczność stosowania ww. wzorców umownych, a tym samym postanowień z nich wynikających udokumentowano gromadząc umowy faktycznie zawarte z konsumentami (dowód: dotyczące starego wzorca umowy karty nr 14-25 oraz dotyczące nowych wzorców karty nr 32-43). W związku z tym, ilekroć w dalszej części decyzji będzie mowa o zapisach przedmiotowych wzorców należy przez to rozumieć także postanowienia umów rzeczywiście zawartych z konsumentami.

W § 4 pkt 5 starego wzorca umowy o dostarczanie sygnałów radiowych i telewizyjnych zawarty jest zapis – „**Strony ustalają, że zmiana wysokości abonamentu nie będzie uznawana za zmianę niniejszej umowy**” (dowód: karty nr 12-25).

W umowach zawieranych z zastosowaniem starego wzorca brak następujących informacji: o sposobie uzyskania informacji o aktualnym cenniku, o wysokości kar umownych w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania usługi telekomunikacyjnej, o trybie postępowania reklamacyjnego oraz na temat możliwości rozwiązania sporu w drodze mediacji lub poddania go pod rozstrzygnięcie sądu polubownego. Spółka nie określiła regulaminu świadczenia usług.

Po wszczęciu przedmiotowego postępowania uznając zarzuty Prezesa Urzędu Spółka zmieniła wzorzec umowy, określiła regulamin i w dniu 15 kwietnia 2008r. zakończyła wymianę umów z konsumentami. W umowach zawieranych z konsumentami z zastosowaniem zmienionego wzorca umowy oraz w regulaminie nie ma kwestionowanej klauzuli abuzywnej. W § 2 pkt 3 umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych znajduje się zapis o sposobie uzyskania informacji o aktualnym cenniku. W § 6 i § 8 pkt 4 umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych oraz w § 16 regulaminu zawarte są informacje o wysokości kar umownych w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania usługi telekomunikacyjnej. § 6 umów i § 16 regulaminu określają odszkodowanie w wysokości 1/15 opłaty abonamentowej w przypadku nie usunięcia zgłoszonej usterki w ciągu 24 godzin. § 8 pkt 4 umów stanowi o zwrocie całości lub części abonamentu miesięcznego w przypadku uznania reklamacji. Informacje o trybie postępowania reklamacyjnego zawarte są w § 8 umów i § 18 regulaminu, a na temat możliwości rozwiązania sporu w drodze mediacji lub poddania go pod rozstrzygnięcie sądu polubownego – w § 11 pkt 4 umów (dowód: karty nr 32, 36, 40). Spółka określiła regulamin świadczenia usług, który według § 2 pkt 4 umowy jest jej integralną częścią. Regulamin wszedł w życie od 01.03.2008r. (dowód: kart nr 33-34).

Tak więc Spółka podjęła działania w celu zaniechania stosowania zarzucanych jej praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów i planowaną wymianę umów z konsumentami zakończyła 15.04.2008r. Po zmianie zarówno wzorzec umowy jak i regulamin świadczenia usług nie zawierają kwestionowanej klauzuli abuzywnej oraz zawierają informacje określone w pkt. I 2-5 sentencji decyzji, a Spółka stosuje regulamin określający zakres i warunki wykonywania usług telekomunikacyjnych, który rozesłała abonentom.

Spółka podała przychód osiągnięty w roku podatkowym 2007 (dowód: karta nr 31).

Prezes Urzędu zważył, co następuje.

Do umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 lipca 2004r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.), jak i zapisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm., zwanej dalej także Kc). Postanowienia umów ww. rodzaju nie mogą zawierać postanowień sprzecznych z przywołanymi aktami prawnymi oraz tożsamy z klauzulami uznanymi na mocy prawomocnych wyroków za niedozwolone przez właściwy sąd, zasadniczo przez Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej także SOKiK) i wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone (zwanego dalej także rejestrem), a także muszą zawierać należyty zakres informacji, do przekazania których przedsiębiorca jest zobowiązany. Zachowania przedsiębiorcy sprzeczne z regulacjami ww. aktów prawnych kwalifikowane są jako bezprawne i jeśli godzą w zbiorowe interesy konsumentów mogą zostać uznane za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, o jakich mowa w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Stosownie do zapisu art. 24 ust. 1 *Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Zgodnie z art. 24 ust. 2 Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: pkt 1/ stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r, - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.); pkt 2/ naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji.*

Dla stwierdzenia naruszenia przywołanego powyżej przepisu prawa kumulatywnie muszą zostać spełnione następujące przesłanki:

- określone zachowanie Spółki musi być bezprawne,
- zachowanie to musi godzić w zbiorowe interesy konsumentów.

Okoliczność spełnienia pierwszej z ww. przesłanek zostanie poniżej oddzielnie rozważona dla każdego z zarzutów. Jak wynika z art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ustawa ta określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Działania oparte na przepisach niniejszej ustawy są zatem podejmowane w interesie publicznym, w celu ochrony interesów zbiorowości, a nie wprost poszczególnych uczestników rynku. Naruszenie interesu publicznego stanowi bezwzględny warunek do uznania kompetencji Prezesa Urzędu do rozstrzygnięcia określonej sprawy. Interes publiczny zostaje naruszony wówczas, gdy oceniane działania godzą w interesy ogólnospołeczne i dotyczą szerokiego kręgu uczestników rynku i poprzez to powodują zaburzenia w jego prawidłowym funkcjonowaniu. Uwzględniając charakter praktyk opisanych w niniejszej decyzji należało stwierdzić, że w rozważanej sprawie przesłanka naruszenia interesu publicznoprawnego sformułowana w art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów została spełniona. Badane praktyki Spółki, które opisano szczegółowo poniżej, godzą w interesy nie tylko poszczególnych osób,

ale przede wszystkim w interesy ogółu konsumentów, całej ich zbiorowości. Niekorzystne skutki prowadzonych przez Spółkę działań mają wpływ na szeroką grupę konsumentów, którzy zawarli z nią umowy. Stanowią one zagrożenie także dla wszystkich tych konsumentów, którzy potencjalnie mogą stać się kontrahentami Spółki, przeciwko której jest prowadzone niniejsze postępowanie. Jej zachowania oddziałują lub mogą oddziaływać na nieoznaczoną grupę osób, której skład ulega systematycznym zmianom. Potencjalnie każdy konsument zamieszkały na obszarze działania Spółki może bowiem zawrzeć umowę dotyczącą świadczenia usług telekomunikacyjnych, co naraża szeroką rzeszę podmiotów na niekorzystne konsekwencje wymierzonych przeciwko nim praktyk. Dodać należy, że zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ustawa ta reguluje zasady i tryb przeciwdziałania praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, jeżeli praktyki te wywołują lub mogą wywoływać skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Dla stwierdzenia, że dana praktyka godzi w zbiorowe interesy konsumentów wystarczające jest więc wykazanie, że potencjalnie istniało zagrożenie naruszenia interesów w skutek np. zastosowania określonego postanowienia w umowach z konsumentami w przypadku zaistnienia określonych okoliczności. Zagadnienie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów nie będzie oddzielnie poruszane przy poszczególnych praktykach wymienionych w pkt. I przedmiotowej decyzji, gdyż w przypadku wszystkich praktyk kwestia ta kształtuje się identycznie, co uzasadnia odniesienie się do niniejszego problemu łącznie w tym miejscu. Wobec tego należało uznać, że Prezes Urzędu posiada kompetencję do podjęcia działań w niniejszej sprawie oraz wydania przedmiotowej decyzji.

I.

1. Pierwszy z postawionych Spółce zarzutów dotyczy stosowania w umowie o dostarczanie sygnałów radiowych i telewizyjnych postanowienia wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), którego treść jest następująca: **„Strony ustalają, że zmiana wysokości abonamentu nie będzie uznawana za zmianę niniejszej umowy”**.

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod numerem 398 (wyrok SOKiK z dnia 19 stycznia 2005r. sygn. akt XVII AmC 2/04) od dnia 5 maja 2005r. umieszczona jest klauzula abuzywna następującej treści: *„Zmiana opłaty za doprowadzenie sygnału nie oznacza zmiany warunków umowy”*.

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod numerem 400 (wyrok SOKiK z dnia 19 stycznia 2005r. sygn. akt XVII AmC 2/04) od dnia 5 maja 2005r. umieszczona jest klauzula abuzywna następującej treści: *„Zmiana opłaty nie powoduje konieczności zmiany umowy”*.

Zakres kwestionowanego zapisu wzorca umowy mieści się w zakresie wpisanej do rejestru klauzuli nr 398 i 400, albowiem wywołuje identyczne skutki jak klauzule wpisane do rejestru poprzez uznanie, że zmiana ceny - istotnego elementu umowy – nie oznacza zmiany warunków umowy.

Zauważyć należy, że Prezes Urzędu może stwierdzić stosowanie przez przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na posługiwaniu się postanowieniem wzorca umownego, które zostało wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych bez względu na to, czy postanowienie uznane przez SOKiK za abuzywne było stosowane przez przedsiębiorcę, przeciwko któremu jest prowadzone postępowanie w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, czy też przez inny podmiot. Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 02. 12. 2005r. (sygn. akt VI ACa 760/05) wskazał, że zgodnie z art. 23 a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie

konkurencji i konsumentów (t. j. Dz. U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080 ze zm.) praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest posługiwanie się postanowieniem wpisanym do rejestru w oderwaniu od zagadnienia, czy wpis do rejestru powstał w związku ze stosowaniem wzorca umowy przez ten podmiot, co do którego bada się stosowanie praktyki. Sąd Apelacyjny orzekł, że naruszenie interesów konsumentów może nastąpić w wyniku działań podmiotów, które stosują klauzule abuzywne wpisane do rejestru, przy czym wpis do rejestru związany jest z działaniami innych kontrahentów konsumentów. Podobne twierdzenie Sąd Apelacyjny zawarł we wcześniejszym wyroku, tj. w orzeczeniu z dnia 29. 09. 2005r. (sygn. akt VI ACa 381/05), gdzie przywołując stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 19.12.2003r. III CZP 95/03 (OSNC 2005/2/25), wskazał, że wyrok uwzględniający powództwo przez uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone i zakazanie ich stosowania ma, zgodnie z art. 479⁴³ Kpc, od chwili wpisania do odpowiedniego rejestru, skutek także wobec osób trzecich. Zgodnie ze stanowiskiem SOKiK wyrażonym w wyroku z dnia 25.05.2005r. (sygn. akt XVII Ama 46/04), dla uznania, iż określona klauzula jest niedozwolonym postanowieniem umownym wpisanym do rejestru klauzul niedozwolonych wystarczy stwierdzenie, że mieści się ona w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru i nie jest konieczna literalna zgodność porównywanych postanowień. Czynnikiem przesądzającym o podobieństwie dwóch klauzul powinien być zatem zamiar, cel, jakiemu ma służyć kwestionowane postanowienie. Jeśli cel utworzenia spornej klauzuli odpowiada celowi sformułowania klauzuli uznanej za niedozwoloną, oba zapisy można uznać za tożsame. Trafność przedmiotowego rozstrzygnięcia SOKiK potwierdził Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 26.04.2006r. (sygn. akt VI ACa 1220/05). Stanowisko, zgodnie z którym stosowanie postanowień wzorców umowy o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem SOKiK i wpisanych do rejestru może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, potwierdził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13.07.2006r. (sygn. III SZP 03/06). Pomimo, iż ww. orzeczenia sądów były wydane na gruncie ówczesnie obowiązującej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z 2000r., to należy je uznać za aktualne także i pod rządami nowej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, która analogicznie reguluje rozważaną kwestię. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20.06.2006r. III SK 7/2006 (OSNP 2007/13-14 poz. 207) orzekł, że zakazane jest posługiwanie się w obrocie prawnym postanowieniami wzorów umów wpisanych do rejestru jako niedozwolone przez wszystkich i przeciwko wszystkim kontrahentom występującym w stosunkach prawnych określonego rodzaju.

Istotne znaczenie ma stanowisko Sądu Apelacyjnego w Warszawie zawarte w uzasadnieniu wyroku z dnia 23 maja 2007r. sygn. akt VI ACa 107/07. Sąd Apelacyjny podkreślił, że wyrok uwzględniający powództwo przez uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone i zakazanie ich stosowania ma, zgodnie z art. 479(43) k.p.c., od chwili wpisania do odpowiedniego rejestru, skutek także wobec osób trzecich. Rozszerzona prawomocność materialna takich wyroków stanowi przeszkodę procesową dla ponownego rozpoznania sprawy, albowiem wpisanie do rejestru wzorca umowy uznanego za niedozwolony wyłącza ponowne wytoczenie powództwa w tym przedmiocie. W sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone – Sąd Apelacyjny z urzędu stwierdził, że w rejestrze klauzul niedozwolonych zostały już wpisane podobne do ocenianej w sprawie klauzule. Sąd Apelacyjny uznał, że wpisane do rejestru i oceniane przez Sąd klauzule zawierają treści jednakowe z klauzulą zakwestionowaną w sprawie i zostały uznane za niedozwolone prawomocnymi wyrokami, a także zostały ujawnione w rejestrze przed wydaniem orzeczenia przez Sąd Apelacyjny.

Sąd Apelacyjny podkreślił, że w uchwale z dnia 13 lipca 2006r. w sprawie III SZP 3/06 Sąd Najwyższy stwierdził, że stosowanie postanowień wzorców umowy o treści tożsamej z treścią

postanowień uznanych za niedozwolone wyrokiem SOKiK i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479(45) § 2 k.p.c. może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów (...). W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy wskazał, że wpis postanowienia wzorca umowy do rejestru skutkuje tym, że zakazane jest posługiwanie się wpisaną klauzulą we wszystkich wzorcach umów, pod rygorem sankcji z art. 58 Kc, w związku z czym praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest dalsze stosowanie klauzuli, której treść jest identyczna do klauzuli wpisanej do rejestru zarówno przez przedsiębiorcę, który nie stosuje się do wydanego w tej sprawie orzeczenia SOKiK jak i przez innego przedsiębiorcę, który nie był stroną lub uczestnikiem postępowania zakończonego wpisaniem danej klauzuli do rejestru. Sąd Najwyższy uznał także, że w wypadku uznania danej klauzuli za niedozwoloną w wyniku przeprowadzenia kontroli abstrakcyjnej i wpisania do rejestru, praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów dopuszcza się każdy z przedsiębiorców, który wprowadza do stosowanych klauzul zmiany o charakterze kosmetycznym, polegające np. na zmianie szyku wyrazów lub zmianie użytych wyrazów, jeżeli zmiany te nie prowadzą do zmiany istoty klauzuli. Z uwagi, na powyższe brak jest podstaw do odmiennej oceny prawnej rozważanej kwestii.

Kwestionowana w punkcie I 1 klauzula zawarta w stosowanych przez Spółkę starych wzorcach umowy jest bez wątpienia niezgodna z art. 385¹ § 1 Kc, który stanowi, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, a klauzule takie są niedozwolonymi postanowieniami umownymi. W myśl art. 385¹ § 3 Kc niezgodnione indywidualnie są te postanowienia, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności z sytuacją taką mamy do czynienia, gdy przedsiębiorca posługuje się przy zawieraniu umowy z konsumentem wzorcem umowy, co ma miejsce w niniejszym przypadku.

Zakwestionowany zapis wzorca umowy jest niedozwolonym postanowieniem umownym określonym w art. 385³ pkt 20 Kc, albowiem przewiduje uprawnienie kontrahenta konsumenta do określenia lub podwyższenia ceny lub wynagrodzenia po zawarciu umowy bez przyznania konsumentowi prawa odstąpienia od umowy. Stosowany przez Spółkę powyższy zapis stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 Kc. W przedmiotowej sprawie umowa zawierana jest na piśmie i zapis § 1 pkt b określa wysokość abonamentu. Określona w umowie cena jest jej istotnym elementem. Należy podkreślić, że kwestionowane postanowienie nie uwzględnia określonej w art. 61 ust. 5 pkt 1 Prawa telekomunikacyjnego regulacji – *W razie podwyższenia cen usług telekomunikacyjnych dostawca publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych jest obowiązany, z wyprzedzeniem co najmniej jednego okresu rozliczeniowego do powiadomienia o tym abonentów na piśmie*. Stosownie do zapisu art. 61 ust. 6 ustawy, abonent powinien zostać poinformowany także o prawie wypowiedzenia umowy z powodu braku akceptacji podwyższenia cen.

Należy zwrócić uwagę, że SOKiK (wyrok sygn. akt. XVII Amc 163/05) określił, iż istotą dobrego obyczaju jest szeroko rozumiany szacunek do drugiego człowieka. W stosunkach z konsumentami powinien wyrażać się on właściwym informowaniem konsumenta o wynikających z umowy jego uprawnieniach, nie wykorzystywaniem przy zawieraniu umowy i w trakcie jej realizacji uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty, rzetelnym traktowaniu konsumenta jako równoprawnego partnera umowy. W opinii Sądu za sprzeczne z dobrymi obyczajami można więc uznać działania zmierzające do niedoinformowania, dezinformacji, wpływania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności, ukształtowania stosunku zobowiązaniowego niezgodnie z zasadą równości stron. Chodzi więc

o działanie, które potocznie określane jest jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania. SOKiK wskazał, że w świetle art. 385³ pkt 20 kc uprawnienie kontrahenta konsumenta do określenia lub podwyższenia ceny lub wynagrodzenia po zawarciu umowy jest dopuszczalne, o ile przyznane jest konsumentowi prawo odstąpienia od umowy.

W tych okolicznościach sprawy należało orzec, że w wyniku stosowania w umowach z konsumentami niedozwolonego postanowienia wzorca umowy doszło do naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, co stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Spółka, po otrzymaniu postanowienia o wszczęciu przedmiotowego postępowania, uznała zarzuty i niezwłocznie dokonała zmiany zapisów we wzorcu umowy oraz określiła regulamin. Jak ustalono, po zmianie – zarówno nowy wzorzec umowy jak i regulamin nie zawiera kwestionowanego w pkt. I 1 zapisu. Spółka stosując nowy wzorzec umowy wymieniła umowy zawarte z konsumentami i proces ten zakończył się 15.04.2008 r. Na skutek opisanych działań dnia 15.04.2008r. doszło do zaniechania stosowania praktyki objętej punktem I 1 niniejszej decyzji Prezesa Urzędu. Stąd należało orzec jak w sentencji.

2. Przedsiębiorcy postawiono zarzut naruszania obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego doszło w wyniku niezawierania w umowach z konsumentami o świadczenie usług informacji na temat sposobu uzyskania informacji o aktualnym cenniku, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 56 ust. 3 pkt 4 ustawy Prawo telekomunikacyjne.

Zgodnie z powołanym przepisem umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych powinna określać dane szczegółowe dotyczące cen, w tym pakietów cenowych oraz sposoby uzyskania informacji o aktualnym cenniku. W umowach zawartych z konsumentami z zastosowaniem starego wzorca nie ma zapisu o sposobie uzyskania informacji o aktualnym cenniku. Należy podkreślić, że cennik, stosownie do art. 61 ust. 3 Prawa telekomunikacyjnego, powinien zawierać informacje bardzo istotne i ważne dla konsumenta, określać ceny za przyłączenie do sieci, za usługi, za obsługę serwisową oraz szczegółowe informacje dotyczące pakietów cenowych oraz opustów – a ograniczenie dostępu do tej wiedzy narusza zbiorowe interesy konsumentów. Spółka nie wykonała powyższego obowiązku określonego w ustawie, przez co realizowała zawarte z konsumentami umowy w sposób zakazany, naruszając Prawo telekomunikacyjne oraz ustawę o ochronę konkurencji i konsumentów. Bezprawne działanie Spółki godzi w zbiorowe interesy konsumentów, a w przedmiotowej sprawie Spółka dopuściła się działań antykonsumenckich dotyczących sfery interesów szerokiego kręgu uczestników rynku. Działania Spółki zmierzające do niedoinformowania, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystanie jego niewiedzy potocznie określa się jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania – godzą w interesy konsumentów. Wszystkie przekazywane konsumentom informacje powinny być rzetelne, prawdziwe i pełne. Na gruncie przedstawionych ustaleń uznać należy, że w rozważanej sprawie doszło do naruszenia art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie opisanym w tym punkcie decyzji.

O zaniechaniu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów można mówić w sytuacji, gdy przedsiębiorca zmienia wzór umowy w taki sposób, aby umowy zawierane z konsumentami nie zawierały klauzul abuzywnych i aby zawierały informacje określone w obowiązujących aktach prawnych, a następnie takie umowy wraz z kompletem załączników, także zawierających informacje określone w obowiązujących aktach prawnych, rozsyła konsumentom. W przedmiotowej sprawie zaistniała taka sytuacja. Jak ustalono, w § 2 pkt. 3 umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych znajduje się zapis o sposobie uzyskania informacji o aktualnym cenniku. Przedmiotową informację dostarczono

konsumentom. Spółka wymieniła z konsumentami umowy i zaniechała stosowania zarzucanej jej praktyki w dniu 15.04.2008r. Na skutek opisanych działań dnia 15.04.2008r. doszło do zaniechania stosowania praktyki objętej punktem I 2 niniejszej decyzji.

3. Trzeci z postawionych Spółce zarzutów dotyczy naruszania obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego doszło w wyniku niezawierania w umowach z konsumentami o świadczenie usług informacji na temat wysokości kar umownych należnych konsumentom w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania usługi telekomunikacyjnej.

Obowiązek taki spoczywa na przedsiębiorcach świadczących usługi telekomunikacyjne z mocy art. 56 ust. 3 pkt. 6 Prawa telekomunikacyjnego, który stanowi, że pisemna umowa o świadczenie usług powinna określać wysokość należnych konsumentom kar zastrzeżonych na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania usługi. Analiza przedłożonych przez Spółkę umów zawartych z zastosowaniem starego wzorca wykazała, że nie unormowano ww. kwestii. Spółka zobowiązana do należytej staranności, na podstawie przepisów ustawy Prawo telekomunikacyjne ma obowiązek informacje takie przedłożyć konsumentom. Informacje z tego zakresu są istotne i ważne dla konsumenta. Wskazanie w umowie wysokości kar umownych przyspiesza i ułatwia konsumentom dochodzenie ewentualnych roszczeń, gdyż pomaga im sformułować stawiane dostawcy usług telekomunikacyjnych żądania związane z brakiem należytej realizacji umowy. Określenie wysokości kar, do czego zobowiązuje Spółkę przepis ustawy, powoduje, że nie jest konieczne szczegółowe badanie każdej z indywidualnych spraw, co także sprzyja usprawnieniu wzajemnych rozliczeń pomiędzy stronami umowy. W świetle przedstawionych faktów stwierdzono, że Spółka nie dopełniając ciężącego na niej obowiązku informacyjnego godzi w interesy konsumentów. Bezprawne działanie godzi w zbiorowe interesy konsumentów, a w przedmiotowej sprawie Spółka dopuściła się działań antykonsumenckich dotyczących sfery interesów szerokiego kręgu uczestników rynku. Działania Spółki zmierzające do niedoinformowania, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystanie jego niewiedzy potocznie określa się jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania – godzą w interesy konsumentów. Wszystkie przekazywane konsumentom informacje powinny być rzetelne, prawdziwe i pełne.

Jak wykazano powyżej w rozważanym przypadku doszło do naruszenia zbiorowych interesów konsumentów. W tych okolicznościach należało orzec, że Spółka dopuściła się naruszenia art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

O zaniechaniu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów można mówić w sytuacji, gdy przedsiębiorca zmienia wzór umowy w taki sposób, aby umowy zawierane z konsumentami nie zawierały klauzul abuzywnych i aby zawierały informacje określone w obowiązujących aktach prawnych, a następnie takie umowy wraz z kompletem załączników, także zawierających informacje określone w obowiązujących aktach prawnych, rozsyła konsumentom. W przedmiotowej sprawie zaistniała taka sytuacja. Jak ustalono, w § 6 i § 8.4 umów określono wysokość kar umownych w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania usługi. § 6 umów określa odszkodowanie w wysokości 1/15 opłaty abonamentowej w przypadku nie usunięcia zgłoszonej usterki w ciągu 24 godzin, a § 8 pkt 4 stanowi o zwrocie całości lub części abonamentu miesięcznego w przypadku uznania reklamacji. Przedmiotową informację dostarczono konsumentom. Spółka wymieniła z konsumentami umowy i zaniechała stosowania zarzucanej jej praktyki w dniu 15.04.2008r. Na skutek opisanych działań dnia 15.04.2008r. doszło do zaniechania stosowania praktyki objętej punktem I 3 niniejszej decyzji.

4. Czwarty z postawionych Spółce zarzutów dotyczy naruszania obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego doszło w wyniku niezawierania w umowach z konsumentami o świadczenie usług informacji na temat trybu postępowania reklamacyjnego.

Obowiązek taki nakłada na każdego przedsiębiorcę telekomunikacyjnego świadczącego konsumentom usługi telekomunikacyjne art. 56 ust. 3 pkt 7 Prawa telekomunikacyjnego, a sposób jego wykonania określa rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 1 października 2004 r. w sprawie trybu postępowania reklamacyjnego oraz warunków, jakim powinna odpowiadać reklamacja usługi telekomunikacyjnej (Dz. U. Nr 226, poz. 2291). Nałożenie na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego obowiązku podawania w umowach pełnych i niewprowadzających w błąd informacji o trybie reklamacyjnym służy zapewnieniu konsumentom źródła wiedzy na temat przysługujących im uprawnień, spoczywających na nich obowiązków, które powinni dopełnić, aby złożyć prawnie skuteczną reklamację, a także odpowiadających im obowiązków i praw dostawców usług. Nie dostosowując się do nakazu płynącego z art. 56 ust. 3 pkt 7 Prawa telekomunikacyjnego przedsiębiorca pozbawia konsumentów wiedzy koniecznej do ich prawidłowego, świadomego i czynnego uczestniczenia w rynku, czym przyczynia się do pogorszenia, osłabienia ich sytuacji, a tym samym godzi w ich interesy. Bezprawne działanie godzi w zbiorowe interesy konsumentów, a w przedmiotowej sprawie Spółka dopuściła się działań antykonsumenckich dotyczących sfery interesów szerokiego kręgu uczestników rynku. Działania Spółki zmierzające do niedoinformowania, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystanie jego niewiedzy potocznie określa się jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania – godzą w interesy konsumentów. Wszystkie przekazywane konsumentom informacje powinny być rzetelne, prawdziwe i pełne. Na gruncie poczynionych ustaleń należało stwierdzić, że Spółka nie wykonuje obowiązku określonego art. 56 ust. 3 pkt 7 Prawa telekomunikacyjnego, czym narusza zbiorowe interesy konsumentów, a zatem stosuje praktykę zakazaną na mocy art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów polegającą na naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji.

O zaniechaniu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów można mówić w sytuacji, gdy przedsiębiorca zmienia wzór umowy w taki sposób, aby umowy zawierane z konsumentami nie zawierały klauzul abuzywnych i aby zawierały informacje określone w obowiązujących aktach prawnych, a następnie takie umowy wraz z kompletem załączników, także zawierających informacje określone w obowiązujących aktach prawnych, rozsyła konsumentom. Jak ustalono, w przedmiotowej sprawie zaistniała taka sytuacja. W § 8 umów określono tryb postępowania reklamacyjnego. Przedmiotową informację dostarczono konsumentom. Spółka wymieniła z konsumentami umowy i zaniechała stosowania zarzucanej jej praktyki w dniu 15.04.2008r. Na skutek opisanych działań dnia 15.04.2008r. doszło do zaniechania stosowania praktyki objętej punktem I 4 niniejszej decyzji.

5. Piąty z postawionych Spółce zarzutów dotyczy naruszania obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego doszło w wyniku niezawierania w umowach z konsumentami o świadczenie usług informacji na temat możliwości rozwiązania sporu w drodze mediacji lub poddania go pod rozstrzygnięcie sądu polubownego, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 56 ust. 3 pkt 8 ustawy Prawo telekomunikacyjne.

Obowiązek taki spoczywa na przedsiębiorcy zawierającym umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych na mocy art. 56 ust. 3 pkt 8 ustawy Prawo telekomunikacyjne. Należy podkreślić, że zakres przedmiotowych informacji ma istotne i ważne znaczenie dla konsumenta. Pozbawienie konsumentów wiedzy na temat przysługujących im uprawnień

powoduje faktyczne ograniczenie możliwości podjęcia przez nich działań w określonym trybie. Konsumenci nie mając świadomości tego, że spory powstałe na tle umów telekomunikacyjnych mogą być rozstrzygane w drodze polubownej, bez konieczności udawania się do sądu powszechnego, najprawdopodobniej nie skorzystają z przewidzianych prawem instrumentów. Przez takie działanie przedsiębiorca realizuje zawarte z konsumentami umowy w sposób zakazany, naruszając Prawo telekomunikacyjne oraz ustawę o ochronie konkurencji i konsumentów. Bezprawne działanie przedsiębiorcy godzi w zbiorowe interesy konsumentów, a w przedmiotowej sprawie dopuścił się działań antykonsumenckich dotyczących sfery interesów szerokiego kręgu uczestników rynku. Działania zmierzające do niedoinformowania, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystanie jego niewiedzy potocznie określa się jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania – godzą w interesy konsumentów. Wszystkie przekazywane konsumentom informacje powinny być rzetelne, prawdziwe i pełne.

W związku z tym należało stwierdzić, że przedsiębiorca działa niezgodnie art. 56 ust. 3 pkt 8 ustawy Prawo telekomunikacyjne. W świetle przedstawionych okoliczności należało także stwierdzić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

O zaniechaniu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów można mówić w sytuacji, gdy przedsiębiorca zmienia wzór umowy w taki sposób, aby umowy zawierane z konsumentami nie zawierały klauzul abuzywnych i aby zawierały informacje określone w obowiązujących aktach prawnych, a następnie takie umowy wraz z kompletem załączników, także zawierających informacje określone w obowiązujących aktach prawnych, rozsyła konsumentom. W przedmiotowej sprawie zaistniała taka sytuacja. Jak ustalono, przedmiotowa informacja znajduje się w § 11.4 umów. Przedmiotową informację dostarczono konsumentom. Spółka wymieniła z konsumentami umowy i zaniechała stosowania zarzucanej jej praktyki w dniu 15.04.2008r. Na skutek opisanych działań dnia 15.04.2008r. doszło do zaniechania stosowania praktyki objętej punktem I 5 niniejszej decyzji.

6. Kolejny postawiony Spółce zarzut dotyczy naruszania obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego doszło w wyniku nie określenia zakresu i warunków wykonywania usług telekomunikacyjnych w regulaminie świadczenia usług, podawanym do publicznej wiadomości i dostarczanym nieodpłatnie abonentowi wraz z umową o świadczenie usług, w tym o zapewnienie przyłączenia do publicznej sieci telekomunikacyjnej, a także na każde żądanie, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 59 ust. 1 ustawy Prawo telekomunikacyjne.

Stosownie do zapisu zawartego w art. 59 ust. 1 Prawa telekomunikacyjnego *Dostawca publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych jest obowiązany do określenia zakresu i warunków wykonywania usług telekomunikacyjnych w regulaminie świadczenia usług telekomunikacyjnych, podanym do publicznej wiadomości i dostarczanym nieodpłatnie abonentowi wraz z umową o świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych, w tym o zapewnienie przyłączenia do publicznej sieci telekomunikacyjnej, a także na każde żądanie.* Powołany przepis nakłada na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego świadczącego usługi telekomunikacyjne konsumentom obowiązek określenia regulaminu. W przedmiotowej sprawie Spółka nie określiła regulaminu świadczenia usług i nie rozesała do abonentom. Na gruncie Prawa telekomunikacyjnego regulamin świadczenia usług telekomunikacyjnych powinien zawierać informacje określone w art. 60 Prawa telekomunikacyjnego. Każdy przedsiębiorca telekomunikacyjny ma obowiązek dostarczyć regulamin nieodpłatnie konsumentom wraz z umową, która z kolei powinna zawierać informacje określone w art. 56 Prawa telekomunikacyjnego. Przedsiębiorca telekomunikacyjny ma także obowiązek dostarczyć konsumentowi regulamin na każde jego żądanie. Regulamin określający zakres i warunki wykonywania usługi zawiera postanowienia oraz informacje istotne i ważne dla

konsumentów np. o prawach i obowiązkach stron umowy. Naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, której minimalny zakres określa Prawo telekomunikacyjne, jest działaniem bezprawnym, godzi w interesy konsumentów oraz narusza zbiorowe interesy konsumentów. Spółka nie wykonała powyższego obowiązku określonego w ustawie, przez co realizowała zawarte z konsumentami umowy w sposób zakazany, naruszając Prawo telekomunikacyjne oraz ustawę o ochronę konkurencji i konsumentów. Bezprawne działanie godzi w zbiorowe interesy konsumentów, a w przedmiotowej sprawie Spółka dopuszcza się działań antykonsumenckich dotyczących sfery interesów szerokiego kręgu uczestników rynku. Regulamin powinien być dostarczony nieodpłatnie abonentowi wraz z umową. Działanie zmierzające do niedoinformowania, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystanie jego niewiedzy potocznie określa się jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania – godzi w interesy konsumentów. Prawo telekomunikacyjne określa minimum informacji, jakie powinien otrzymać abonent, a wszystkie przekazywane konsumentom informacje powinny być rzetelne, prawdziwe i pełne. Między innymi obowiązkami określonymi w ustawie, przedsiębiorca telekomunikacyjny ma obowiązek określenia regulaminu świadczenia usług, który obowiązany jest podać do publicznej wiadomości i dostarczyć nieodpłatnie abonentom wraz z umową, a także na każde żądanie.

W związku z powyższym uznać należy, że w rozważanej sprawie Spółka naruszyła art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie opisanym w tym punkcie decyzji.

O zaniechaniu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów można mówić w sytuacji, gdy przedsiębiorca zmienia wzór umowy w taki sposób, aby umowy zawierane z konsumentami nie zawierały klauzul abuzywnych i aby zawierały informacje określone w obowiązujących aktach prawnych, a następnie takie umowy wraz z kompletem załączników, także zawierających informacje określone w obowiązujących aktach prawnych, rozsyła konsumentom. W przedmiotowej sprawie zaistniała taka sytuacja. Jak ustalono, Spółka wymieniła z konsumentami umowy, których integralną częścią jest regulamin korzystania z usług Satex i zaniechała stosowania zarzucanej jej praktyki w dniu 15.04.2008r. Na skutek opisanych działań dnia 15.04.2008r. doszło do zaniechania stosowania praktyki objętej punktem I 6 niniejszej decyzji.

W związku z powyższym orzeczono jak w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

II.

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę stosującego praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Kara taka może być nałożona bez względu na to, czy przedsiębiorca dopuścił się naruszenia celowo, czy też nieumyślnie. Stosownie do art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, w tym kar określonych w art. 106 tej ustawy, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.

W pkt. I niniejszej decyzji stwierdzono stosowanie przez Spółkę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów opisanych szczegółowo powyżej. Praktyki te polegają na stosowaniu postanowienia, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone oraz na naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, poprzez niezawieranie w umowach o świadczenie usług telekomunikacyjnych z konsumentami informacji, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art.

56 ust 3 pkt 4, pkt 6, pkt 7, pkt 8 Prawa telekomunikacyjnego. Spółka nie określiła regulaminu świadczenia usług, do czego zobowiązuje każdego przedsiębiorcę telekomunikacyjnego art. 59 ust. 1 ustawy Prawo telekomunikacyjne. Konsekwencją stosowania powyższych praktyk jest pogorszenie sytuacji konsumentów. Powyższe okoliczności uzasadniają nałożenie w niniejszym przypadku kary, o jakiej mowa w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Na ocenę działania Spółki ma wpływ okoliczność, że uznając zarzuty Prezesa Urzędu niezwłocznie podjęto stosowne działania w celu zmiany zapisów umów i określenia regulaminu oraz powiadomienia o tym konsumentów. Spółka wymieniła wszystkie umowy zawarte z konsumentami. W przedmiotowej sprawie organ antymonopolowy zwrócił także uwagę, że Spółką jest lokalnym dostawcą usług telekomunikacyjnych i uznając zarzuty - niezwłocznie podjęła działania w celu zaniechania stosowania praktyk. W toku postępowania czynnie współdziałał z Prezesem Urzędu, składając wszystkie niezbędne dokumenty i wyjaśnienia. Okoliczności te należy poczytać, jako łagodzące.

W tym miejscu należy przypomnieć, że w roku 2003 wzorce umów ówczesnie stosowane przez Spółkę były przedmiotem zainteresowania Prezesa Urzędu, który wytoczył stosowne powództwo i w rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod nr 170 i 171 umieszczone są klauzule stosowane w 2003 r. przez Spółkę.

Przychód osiągnięty przez Spółkę w 2007r. ustalono na podstawie złożonego oświadczenia [*tajemnica przedsiębiorstwa*] (pkt 1. a Załącznika Nr 1). Stosownie do zapisu art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, maksymalna kara może stanowić 10 % przychodu. Przy ustalaniu wysokości kary Organ Antymonopolowy przyjął za podstawę obliczeń kwotę odpowiadającą wysokością przychodów osiągniętych przez Spółkę z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w 2007r. [*tajemnica przedsiębiorstwa*] (pkt 1. b Załącznika Nr 1).

Decydując o nałożeniu kary i jej wysokości wzięto pod uwagę wszystkie ww. okoliczności, jak i możliwości finansowe Spółki. Orzeczona kara powinna stanowić dolegliwość dla uczestnika niniejszego postępowania, tak, aby jej nałożenie skutkowało w przyszłości zapobieżeniem zaistnienia podobnych sytuacji. Z drugiej strony należy też podkreślić wymiar edukacyjny i wychowawczy zastosowanego środka oraz wyrazić nadzieję, że odniesie on spodziewany skutek na przyszłość. Niniejsza kara powinna stanowić przestrożę dla Spółki na przyszłość. Poza wymiarem indywidualnym kary, należy zwrócić uwagę na jej wymiar ogólny, funkcję odstrasżającą i wychowawczą w stosunku do innych uczestników rynku.

W świetle powyższych okoliczności wysokość kary ustalono na poziomie 1.000 zł (słownie: jednego tysiąca złotych), co stanowi [*tajemnica przedsiębiorstwa*] (pkt 2. a Załącznika Nr 1) osiągniętego przez Spółkę w 2007r. przychodu, oraz [*tajemnica przedsiębiorstwa*] (pkt 2. b Załącznika Nr 1) maksymalnego wymiaru kary.

Jak wykazano w uzasadnieniu decyzji Spółka zaniechała stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. W ocenie Organu Antymonopolowego kara wymierzona w tej wysokości jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Prezes Urzędu, kierując się potrzebą zdecydowanego przeciwdziałania stosowaniu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów uznał, że orzeczona kara powinna stanowić dolegliwość dla uczestnika niniejszego postępowania. W tym przypadku kara powinna spełnić jednak przede wszystkim funkcję prewencyjną i wychowawczą, tak, aby zapobiec w przyszłości naruszeniom przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie II sentencji tej decyzji.

III.

Zgodnie z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 77 ust. 1 tej ustawy, jeżeli w wyniku postępowania Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść koszty postępowania. Niniejsze postępowanie w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostało wszczęte z urzędu, a w jego wyniku Prezes Urzędu w punkcie I sentencji decyzji stwierdził naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kosztami niniejszego postępowania są wydatki związane z korespondencją prowadzoną przez Prezesa Urzędu ze Spółką. W związku z powyższym postanowiono Spółkę obciążyć kosztami postępowania w wysokości 70 zł (słownie: siedemdziesięciu złotych).

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.) – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach. W przypadku jednak kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w pkt III niniejszej decyzji, stosownie do treści art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 1 pkt 2 Kodeksu postępowania cywilnego, należy wnieść zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

Dyrektor Delegatury
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach

Maciej Fragsztajn